Regelverk for kåring av svartfjes 2023

Værlam som skal kåres etter reglene for svartfjes skal

- Ha rasekode 9 svartfjes i Sauekontrollen
- Ha registrert far og mor i Sauekontrollen, begge med rasekode 9 svartfjes
- Være raserent (minst 7/8)

Kåring av svartfjes følger NSGs generelle kåringsregler. Spesifisering i forhold til de generelle reglene er angitt nedenfor.

- Far til lammet bør være kåra av NSG
  Er far ukåra kan lammet kåres på dispensasjon hvis det er raserent og rasepreget er godt.
- Rasen skal ha horn.
- Har væren annen farge i hodet enn svart og kvit, skal den vrakes.
- Antall speneanlegg telles og noteres på kåringsskjemaet.
  Har væren mer enn 2 speneanlegg skal den vrakes.
- Lammet skal ha registrert høstvekt i Sauekontrollen.
  - Det beregnes ikke korrigert høstvekt og avvik fra buskapsmiddelet.
- Rasen får ikke beregnet O-indeks

Dommerpoeng ved kåring av svartfjes

Egenskap	Skala	Ordinær kåring Krav	Dispensasjon Krav	Med i sum kåringspoeng
Kropp	5 -10 poeng	Minst 6	Minst 6	Ja
Beinstilling	5 -10 poeng	Minst 6	Minst 6	Ja
Ullkvalitet	5 -10 poeng	Minst 6	Minst 6	Ja
Rasepreg	5 -10 poeng	Minst 6	Minst 6	Ja
Sum kåringspoeng		**Minst 32**	**Minst 28**	

Dommerveiledning

Kropp
Se rasebeskrivelsen

Beinstilling
Se rasebeskrivelsen.

Ullkvalitet
Det forventes ikke at svartfjes har en ullfell som går i beste ullklasse (C1).
For å oppnå 10 poeng i ullfell må fellen være kvit og jamn. Det trekkes ikke for marghår og dødhår. Svarte hår innover i fellen aksepteres, men det skal da trekkes i poenget for ullkvaliteten. Noen spredte hår skal gi ett (1) poeng trekk. Mange svarte hår spredt rundt om eller en liten svart flekk gir 2 poeng trekk. Mange svarte flekker eller større svarte partier gir minst 3 poeng trekk.

Rasepreg
For å oppnå 10 poeng i rasepreg må væren oppfylle følgende krav:

- God bredde over ryggen, kjøttfulle lår og gode bein.
- God avstand mellom horn og kinnbein.
- Konveks neserygg.
- Helt kvit fell.
- Minst 50 % av hodet er svart.
- Markert skille mellom svart farge i hodet og ullfell.

Ingen endring i regelverket 2023.

Rasebeskrivelse

Navn
Rasens norske navn er svartfjes. Den er også kjent som lyngfår.

Formål
Formålet med rasen svartfjes er å avle på en hardfør sau som egner seg godt til utegange, samtidig som den skal produsere lam med middels slaktevekt og god kjøttfylde.

Om rasebeskrivelse
Rasebeskrivelsen er et idealmål for de beste dyrene, men Raselaget for svartfjes aksepterer noe avvik og variasjon i populasjonen. Ved vurderingen av enkeltindivider er det helhetsinntrykket som er avgjørende.

1. Generelt
Svartfjes er en lettbygd og lågstilt sau. Den er svært hardfør og livskraftig og har lette lamminger. Noe lågt lammetall. Søyene har fine jur (marispener forekommer sjelden) og gode morsegenskaper.

Voksne værer kan nå opp til 80-100 kg levendevekt. Søyenes levendevekt er 50-80 kg.

2. Horn
Begge kjønn skal ha horn. Det skal være god avstand mellom kjeve og hornas innside.
3. Ulltype
Ullfellen skal være jamn og kvit. Spredte svarte hår aksepteres. Rasen har marghår.
4. Farge
Ullfellen er kvit. Svarte eller mørke hår og flekker kan forekomme, særlig i nakke og på hale.
5. Hale
Halen skal være halvlang og ulldekket.

6. Hode
Hodet skal være svart eller svart med kvite avtegn, med markert overgang mellom det svarte hodet og den kvite fellen. Andre farger enn kvit og svart er utenfor rasestandarden.
Hodet skal framstå som kraftig og robust med svakt konveks neserygg
7. Rygg
Ryggen skal være rett og bred, med jevn overgang fra manken.
8. Bryst
Brystet bør være bredt med bogene godt sluttet til kroppen. Det skal ikke være noe knip bak bogene ved overgangen til brystet. Det skal være god bredde mellom frambeina.
9. Kryss
Krysset skal være hellende.
10. Bein
Rasen har forholdsvis kraftige, relativt korte bein med gode kodeledd og haser. Ganglaget skal være kraftfullt og spenstig med god beinføring. Klauvene skal være kraftige og jevne. Beina skal være svarte og kvite.

Ingen endring i regelverket 2023.